

PRILOGA

NADALJEVANJE ZASEDBE STANOVANJ, PREKLIC NAPREDOVANJ IN ZNIZANJE PLAC DRZ. USLUZBENC-CEV IN PODRAZITEV CIGARET, OBENEM Z ODLASA NJEM IZVAJANJA STATUTA, NISO NAJBOLJSI ZNAKI ZA DELO NOVE UPRAVE, KI BI MORALA SPOZNATI, DA JE TREBA UBRATI DRUGACNO POT.

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRZASKO OZEMLJE

Leto X. - Štev. 287 (2906)

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. post. 1. gr.

TRST, petek 3. decembra 1954

Cena 20 lir

Ob današnjem začetku videmskih pogajanj

BEOGRAD, 2. — Danes je odpotovala v Videm jugoslovanska delegacija pod vodstvom svetnika tajništva za notranje zadeve MILOSA BUCARJA, ki bo jutri v smislu londonskega sporazuma pričela z italijanskimi zastopniki pogajanja za ureditev obmejnega prometa med Jugoslavijo in Italijo.

Danes ob 11. uri zjutraj se prične v Vidmu razgovori med predstavniki Jugoslavije in predstavniki Italije o ureditvi obmejnega osebnega in blagovnega prometa, kot to predvideva člen 7 sporazuma, podpisanega v Londonu. Ta promet zanima zlasti Tržačane vseh slojev in še posebej gospodarske kroge, ker bi njegova ugodna ureditev vrsto priložnosti za rešitve vrste perečih socialnih in gospodarskih vprašanj.

Že bežen pogled na zemljevid zadostuje, da se prepričamo, da je Trst zaprt kot v nekaki steklenici, da mu je za normalno življenje potrebno vsaj malo širše neposredno zaledje. Po našem mnenju bi zaradi tega morali člani komisije široko in dolgotrajno določiti obmejni pas, za katerega naj bi veljali posebni predpisi za prehod državne meje. Ta pas bi moral obsejati vsaj ves Kras, del Vipavske doline in celoten koprski kraj ter bi se raztezal torej okrog 15 do 20 kilometrov zračne črte od meje. Pri tem bi bilo potrebno upoštevati že obstoječo upravno razdelitev Jugoslavije, ki je urejena tako, da združuje različne gospodarske enote. Na drugi strani pa spada v ta pas brez dvoma celotno Tržaško ozemlje odnosno bivša cota A.

Upamo, da bodo na teh pogajanjih, čeprav tega ne predpisuje popolnoma jasno besedilno omejenega sporazuma, razpravljali tudi o ureditvi obmejnega prometa na meji severno od Tržača ter rešili prav tako pereča vprašanja, ki zadevajo vse prebivalce omejenega obmejnega področja prav nič manj kot Tržačane.

Pravico do enostavnega obmejnega prehoda bi morali imeti vsi prebivalci na tej ali oni strani z uveljavljeno enostavno obmejno izkaznico brez zapletenih birokratskih poti in z minimalnimi ovirami.

Po našem mnenju ni vprašanje pravice do obmejnega prehoda kot tudi vprašanje zemljišča, kjer naj velja ta pravica, posebno zapleteno, seveda če ne upoštevamo raznih političnih težnj, ki so v zadnjih tednih z italijanske strani dovolj jasno postavile. Uradni in neuradni italijanski predstavniki in nek namreč zelo mnogo govore o olajšavah pri prometu, ki samo med Trstom in bivšim cono B. do sedaj pa ni nihče niti omenil, da sporazum zelo jasno govori o obmejnem prometu med Trstom in ozemljem, ki ga obsejajo, torej predvideva olajšane promet tudi skozi obkopi pri Sežani, Kozini itd.

Gospodarsko in juridično je dokaj bolj zapleteno drugo vprašanje — osebni in blagovni promet, ki bi se z uveljavljeno obmejno legitimacijo nujno razvil. Tu gre za možnosti tihopastva in z njim povezanim negativnim pojmom, ki bi nastal, če ne bodo tega vprašanja predstavniki obeh držav resno proučili in uredili obojestransko učinkovito, a vendar ne birokratsko zapleteno obmejno kontrolo. Slišijo se razni predlogi kot na pr. zlasti razne predloge o posebnih konvencijah, na osnovi katerih bi lahko vsaka oseba prešla mesečno določen količino blaga oziroma denarja. Posebno pomembno pa je vprašanje malega blagovnega prometa, o katerem morajo predstavniki obeh strani za obnovo tradicionalnega pravnega pridelkov neposrednega tržiškega zaledja na področju trga po drugi pa za dobavo kolonialnega in potrošnega blaga neposredno zaledju. Na eni strani treba tako omejiti neobstoj potrošnega zaledja, da bo brez zapletenih kontrolnih sistemov izvažalo na tržiški trg jaja, mleko, meso, drva, seno in druge pridelke, na drugi pa izvoz iz Tržaškega potrošnega blaga v obsegu, ki ga predvideva določeno zaledje. Pri tem se seveda morajo tudi množične oblike tehnične in gospodarske sodelovanja.

Vse to, kar je bilo predvideno, normalizacija odnosov med Jugoslavijo in ZSSR je izražena v raznih komentarjih in ugotovitvah v svetu. Mnogi so zdravnili to dejstvo kot pripek, ki ugotovi miru, drugi, zlasti nekateri zahodni listi, svetujejo Jugoslaviji omejitost in ne neposredno odvijajo, naj ne normalizira od-

PO ODOBRTVI NOVIH DAVČNIH BREMEN ZAKON O POOLBLASTILIH VLADNI SPET PRED POSLANSKO ZBORNICO

Ministra Tupini in Gava o glavnih značilnostih nove ureditve državne birokracije in načinu kritja povzanih plač - Gava zatrjuje, da proračun ne prenese nobenih novih izdatkov - Nadaljnje razpravljanje v strankah o zemljiških pogodbah

(Od našega dopisnika)

RIM, 2. — Danes so v poslanski zbornici nadaljevali razpravljanje o zakonu o pooblastilih vladi, da uredi položaj državnih uslužbencev. Sejo sta skoraj v celoti zavzela govor ministra Tupinija, ki mu je poverjena reforma birokracije in zakladnega ministra Gave.

Tupini je govoril o značilnostih zakona o pooblastilih vladi, katerih naj se vlada drži pri svojem delu, ko bo na novo urejala položaj javnih uslužbencev. Dejal je, da gre samo za del reforme birokracije, za reformo njenega juridičnega in gospodarskega položaja, medtem ko bo preureditev uradov opravljena posebej.

Glavne nove značilnosti, ki bodo uvedene v državno upravo, so po Tupiniju naslednje: A) nova ureditev karier, ki ne bo samo običajna sprememba imena ali etiketa, temveč bo povezovala kvalifikacijo kariere z značajem funkcije, ki pripada, in z odgovornostjo, ki jo nosi, dosegati uditve karier avtomatično na šolski izobrazbi.

B) načelo funkcijskih stopenj, ki bo določalo stopnje v hierarhični lestvici in pravice, dolžnosti in funkcije in torej tudi odgovornost za vsako posamezno stopnjo, medtem ko danes obstaja povsem formalna razdelitev po nazivih.

C) napredovanje in plači bo ločeno od napredovanja po hierarhični lestvici, tako da se bo končno sedanje pogosto napredovanje epiteliziralo, uslužbenec, ki je vladno službo opravljal, bo dobil plačo, ki je višja od plače, ki jo prejema, kar pomeni, da bo plača odvisna od njegovega dela in ne od njegovega položaja.

D) uvedena bodo nove metode ocenjevanja zaslug in primernosti za napredovanje, ki naj odpravijo sedanje enako merno napredovanje, pri katerem ne pade do izraza sposobnost posameznikov; uveden bo tudi sistem izpitov za višje funkcije.

E) s poenotenjem plač bo uvedena enotna osnova, ki bo končala sedanj kaaotični sistem nestabilnih dodatkov. Nato je Tupini ponovil, da se vlada formalno obvezuje, da ne bo odpuščala nobenega državnega uslužbenca in pri tem predvideva, da bo v prihodnosti v polni meri izvajala množične odpuste državnih uslužbencev na Madžarskem in v ZSSR. Obenem pa bo vlada zahtevala, da je dejal, zvestoba in lojalnost in pri tem navajal nekaj primerov iz angleške prakse.

Tupini se je dotaknil tudi vprašanja pravice do stavke in pri tem opozoril, da je vlada odločena o tem prepuščala parlamentu. Omenil pa je, da se mu zdaj precej primeren sistem, ki ga je v tem pogledu predlagal poslanec Andreotti. Omenil je tudi razne ukrepe za decentralizacijo v notranji upravi, finančnem ministertvu, ministrstvu za trgovsko in pomorsko itd. in zaključil, da so nekateri bili časi, ko so razne evropske države pošiljale svoje predstavnike v Italijo, da bi se učili ob njenem birokratskem sistemu. Dejal je, da bi

do leta 1960, ko poteče stoletnica italijanskega državnega aparata, ta aparat lahko bil spet za zgled drugim.

Minister za državni zaklad Gava pa je govoril o načinu kritja izdatkov za izboljšanje plač državnim uslužbencem. Dejal je, da je bilo treba za vse nove izdatke, ki jih proračun ne predvideva, najti kritje z novimi davčnimi ukrepi. Davčni dohodki, ki jih proračun predvideva v višini 1961 milijard, so bili kasneje povečani na 2012 milijard, z ukrepi, ki jih je večeraj odobril parlament in jih mora zdaj odobriti še senat, pa bodo narasli na 2032 milijard.

Gava je na kratko prikazal potek pogajanj z sindikati in njihove zahteve. Po njegovem je vlada predvidevala 80 milijard dodatnega letnega izdatka za nove plače, na osnovi pravnih zahtev demokratičnih sindikatov CISL (ta-kojnše poenotenje, osnovno povzvišje 5000 lir in veljavnost od 1. januarja 1954) pa bi bilo potrebnih še 75 do 80 milijard, kar pomeni, da bi morali v sedmih mesecih do konca tekočega finančnega leta uvesti nove davke, približno 150 milijard letno in še najti skoraj 40 milijard za kritje zaostankov iz letošnjega prvega polletja.

Nato je Gava prikazal, kako je bil dosežen sporazum z CISL, dejal, da so položaj državnih uslužbencev razpravi socialdemokratski sindikatisti od IIL in nato očitno, kako bo potekalo povzvišje plač za aktivne državne uradnike in za upokojenke.

Za aktivne državne uradnike so predvidene tri faze. Za razdobje od 1. januarja 1954 do 30. junija 1955 ni bilo sprememb, od 1. julija 1955 pa samo dopolnilna določila 5000 mesečno. V tej fazi bo za 18 mesecev potrebnih skupno 140 milijard.

Drugo obdobje bo obsegalo od 1. julija 1955 do 30. junija 1956 in v njem se bo začelo izvajati poenotenje starih stalinov plač sedanjih prejemkov plač, nagrade za prisotnost v službi, funkcijske, študijske itd. določila; obenem bo izvedeno delno poenotenje dopolnilne določila, ki bo uvedena v prvem obdobju. Skupno breme te druge faze bo znašalo 120 milijard.

Tretje obdobje se bo začelo s 1. julijem 1956 in v njem bo popolnoma izvedeno poenotenje, obenem pa bo poosebno preurejena plačilna lestvica po novih kriterijih. Ta obdobje bo zahtevalo približno 160 milijard lir, kar pomeni 80 milijard lir več od sedaj redno razpoložljivih 80 milijard.

Za upokojenke sta predvideni dve fazi in sicer bo od 1. januarja 1954 do 30. junija 1956 veljalo 16-odstotno povzvišje sedanjih pokojnin v primerjavi z sedanjimi prejemki, kar pomeni, da bodo sedanje mesečne lestočine in sicer v višini 72 odstotkov.

Da bi poudaril širokoprnostno vlado in opravičeval nov davčna bremena je dejal, da se pri sestavljanju proračuna izravnali vse močnejše povzvišje dohodkov in vse rezerve, ki jih je bilo mogoče predvideti, kar da nalaga državnemu zakladu skrajno disciplino. V zvezi s tem je nastopil na vsakem novem zdatku in posredno vrnili vse zakonske narče, ki so jih predlagali poslanci, večinoma opozicijski; teh narčev je skoraj tisoč, predvidevajo pa nove izdatke za več sto milijard. Poudaril je tudi, da v prihodnjih proračunih ne bo mogoče najti kritja za nove izdatke.

Ko je Gava končal, je predsednik zbornice Gronchi sešel sejo za pol ure in se umaknil na vsesvetovne poročevalce in predstavniki poslanske skupine. Po tem potovanju je sporočil, da so nekateri predlagatelji resolucije pristali na to, da umaknejo resolucije in predložijo v ZDA. Izjavil je, kakor poročajo obveščeni krogi da so ZDA pripravljene jamčiti sporazum o Posariju, potem ko bo dosežen. Ponovil je tudi, da bodo v Posariju razpisali ljudsko glasovanje, potem ko bo podpisana pogodba z Nemčijo.

Mendes-France je tudi izjavil, da se mu ne zdi, da bi se v trenutku, ko vlada upa na ne budočo postopno razorožitev na Vzhodu in Zahodu. O teh vprašanjih je govoril v New Yorku tudi z Višinskimi in je imel vtis, da njegove besede niso naletele na gluha ušesa. Prav tako izjavljajo obveščeni krogi, da je Mendes-France v zunanje-političnem obdobju izjavil, da je govor Molotova na moskovski konferenci očitno pustil odprta vrata za pročitno kolektivno sistema, ki bi bil večji od sedanjega.

Prav tako je sporočil, da se ZDA strinjajo s predlogom, da posredujejo pri španski in kajkanski radio prenosih in francoskim oddajami v zvezi s Severno Afriko.

Sredno bo skupščina začela razpravljanje o zemljiških pogodbah, ki se vedno povzročajo nesoglasja v koalicijski, pa tudi v vladnih strankah samih.

zavhtevajo, da se v najkrajšem času odobrijo zakonodajni ukrepi, že izglasovani v ogorčeni večini v prejšnji poslanski zbornici (22. novembra 1950) in ponovno vsebovani v zakonskem predlogu, ki je bil s poročeni parlamentu 7. oktobra 1953 in ki so ga med drugimi podpisali poslanci Giancarlo Matteotti, Vigorelli in Bertinella.

O istem vprašanju so danes razpravljali tudi demokratični v navzočnosti političnega sekretarja stranke Fanfania, kmetijskega ministra Medicija in predsednika obeh parlamentarnih skupin. Diskusije niso končale, temveč jo bodo nadaljevali prihodnji Jutri pa se bodo se posebej sestali demokratijski sindikalistični poslanci.

A. P.

Skupna izjava moskovske konference napoveduje vzhodno obrambno organizacijo

V primeru ratifikacije pariških sporazumov bo ustanovljeno skupno poveljstvo vzhodnoevropskih oboroženih sil - Nov poziv na pristaneke na sovjetsko zamisel o evropski varnosti

MOSKVA, 2. — Danes ob 18. uri po krajevem času so v Moskvi podpisali zaključno izjavo držav, ki se udeležujejo moskovske konference. Zadnja je bila pod predsedstvom českoslovaškega ministrskega predsednika Vilema Širokega; na seji so proučili načrt skupne izjave in ga nato odobrili. Izjavo je odobrili tudi veleposlanik LR Kitajske v Moskvi Conventien, ki je prisostvoval konferenci kot opazovalec.

Skupna izjava obsega 17 strani, njeno uradno besedilo pa je bilo kasno zvečer še ni bilo objavljeno. Bistvene točke izjave pa je prikazal novinarjem tiskovnega oddelka sovjetskega zunanjega ministrstva Iljišev.

Izjava predvideva organizacijo oboroženih sil držav podpisnic pod skupnim poveljstvom. Nadalje predvideva potrebne ukrepe za povečanje obrambne moči držav podpisnic za primer ratifikacije pariških sporazumov.

Nadalje vsebuje izjava vsem evropskim narodom, naj skupno proučijo možnosti za ustanovitev sistema kolektivne varnosti v Evropi ter druge akcije, ki bi jih bilo mogoče skupno podvrežati za zagotovitev trdnega in trajnega miru v Evropi.

Slovesnost podpisovanja izjave je bila v Kremlju in isti dvorani, v kateri je leta 1944 general De Gaulle podpisal francosko-sovjetsko pogodbo. Vsa slovesnost je trajala 10 minut, prisostvovali pa so ji vsi člani sovjetske vlade, med njimi Malenkov in Hruščev, maršali Vorosilov, Vasiljevski in Zjukov ter diplomatski predstavniki držav podpisnic. Prvi je podpisal izjavo sovjetski zunanji minister Molotov, nato pa po vrsti načelniki delegacij Poljske, CSR, Vzhodne Nemčije, Madžarske, Romunije, Bolgarije in Albanije.

V nekaterih zahodnih krogih so sklepali, da utegne navzočnost maršala Zjukova pri slovesnosti podpisovanja izjave, da bo Zjukov prevzel poveljstvo skupnega vzhodnoevropskega stana vzhodnoevropskih držav. Za to funkcijo pa so navajali tudi druge kandidate, med njimi maršala Rokossovskaja.

Kot poroča agencija TASS, je ob zaključku današnje konferenci, za največje odbojnost proučevali možnost, da bodo v primeru ratifikacije pariških sporazumov takoj izvedle skupne ukrepe na področju organizacije svojih oboroženih sil in njihovega poveljstva, pa tudi vse ostale ukrepe, ki bodo potrebni za okrepitev njihove obrambne sposobnosti, za jamčenje mirnega gibanja njihovih narodov, zagotovitev nedotakljivosti njihovih meja in za okrepitev obrambe proti morebitnemu napadom.

Kitajski odpravnik poslov je angleško sporočilo poslal v Peking in iz uradnih krogov se je izvedelo, da je bil kitajski odpravnik blizu ameriških letalščik, ki so jih obsejali na Kitajskem, je govoril tudi predsednik Eisenhower na svoji današnji tiskovni konferenci. Izjavil je, da je ta zadeva po njegovem mnenju bila že vnaprejšnje preračunana, zato da ni bilo potrebno, da bi nepremišljena dejanja in njih sile ločili od ostalih zadevnikov. Če bi ZDA morale sprejeti ukrepe, katerih posledica bi utegnil biti spopad, je dejal predsednik, bi se to zgodilo, ker ne bi ZDA ostale nobeno drugo državo, ki bi se zagotovo svojih sili ne bi sprejel brez posvetovanja s kongresom. ZDA pa mora izbrati vse mirljubne možnosti, preden lahko mislijo na vojno.

Eisenhower je dodal, da je enajst obsejanih letalcev nosilo ameriško uniformo, in je zaradi tega treba z njimi ravnati kot z ameriški vojakom, ki so vrnili naloge v okviru poveljstva OZN, ter je dodal, da bi morala OZN po njegovem mnenju sprejeti ukrepe, da se doseže njih izpušitev.

Končno je predsednik poudaril, da je zamisel blokade Kitajske, kakor je predlagal senator Knowland, vojno dejanje, ki ne bi se moglo izvesti brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

ZDA bodo predložile OZN zadevo o obsojenih letalskih

Eisenhower izključuje blokado Kitajske - Včeraj podpisana vojaška pogodba med ZD Amerike in Čangkajskom - Britanska posredovanje v Pekingiu in Washingtonu zaradi spopadov ob kitajski obali

WASHINGTON, 2. — Vojaška pogodba med ZDA in Čangkajskom so podpisali noč v ameriškem državnem departmaju. Podpisala sta Foster Dulles in Čangkajskov zunanji minister Jeh.

Pogodba bo veljala za nedoločen čas in se nanaša na Formozo, Peskadorske otoke in otoke Zahodnega Pacifika, ki so pod ameriško jurisdikcijo. Pogodba ima 10 členov. Člen 5, prvi med drugimi, da oba pogodbenika priznavata, da bi oborožen napad na področju Zahodnega Pacifika, naperjen proti eni ali drugi pogodbeni stranki, ogrožal mir in njuno varnost, in obe državi bi nastopali proti skupni nevarnosti v skladu z njuno ustavno proceduro. Vsek oborožen napad in vsi zavezni ukrepi bodo takoj sporočeni Varnostnemu svetu Združenih narodov. Ti ukrepi bodo prenehali, ko bo Varnostni svet sprejel po-

trebne ukrepe za vzpostavitev in ohranitev mednarodnega miru in varnosti.

Člen 7. Določa med drugim, da komunistanska vlada daje ameriški vladi pravico imeti kopenske, pomorske in letalske oborožene sile na Formozu, na Peskadorskih otokih in na bližnjih otokih.

Predstavniki Foreign Office je danes sporočil, da je britanska vlada opozorila pekinško vlado po kitajskem odpravniku poslov v Londonu na nevarnost spopadov okoli otokov ob kitajski obali. Na to nevarnost je bila opozorjena tudi ameriška vlada med stalnimi stiki med obema državama. V Foreign Office se poudarja, da je treba opiti vojaške operacije okoli omenjenih otokov od vprašanja položaja Formoze. Predstavniki je pripomnil, da pripisuje britanska vlada glede vojaških operacij okrog

otokov ob kitajski obali veliko važnost posvetovanjem, ki jih predvideva pogodba, ki so jo ZDA sklenile s Čangkajskom, češ da bi ta posvetovanja lahko pripomogli k pomirnosti na področju Formoskega preliva.

Glede položaja Formoze pa je predstavniki dejal, da se Velika Britanija ni oddaljila od stališča, ki ga je obrazložil Churchill 14. julija v spodnji zbornici: »Ne vidim nič novega v stališču Kitajske, je dejal tudi Churchill, kar bi lahko napotilo ameriško vlado, da bi prepuščala Formozo komunistični Kitajski, ter je dodal, da bi morala biti vsaka rešitev sprejemljiva po neposredno prizadevih strankah, s katerimi bi bilo treba o tem posvetovati.« Za britansko vlado so neposredno prizadevi stranke sformirale prebivalci in ostala Kitajskega.

Kitajski odpravnik poslov je angleško sporočilo poslal v Peking in iz uradnih krogov se je izvedelo, da je bil kitajski odpravnik blizu ameriških letalščik, ki so jih obsejali na Kitajskem, je govoril tudi predsednik Eisenhower na svoji današnji tiskovni konferenci. Izjavil je, da je ta zadeva po njegovem mnenju bila že vnaprejšnje preračunana, zato da ni bilo potrebno, da bi nepremišljena dejanja in njih sile ločili od ostalih zadevnikov. Če bi ZDA morale sprejeti ukrepe, katerih posledica bi utegnil biti spopad, je dejal predsednik, bi se to zgodilo, ker ne bi ZDA ostale nobeno drugo državo, ki bi se zagotovo svojih sili ne bi sprejel brez posvetovanja s kongresom. ZDA pa mora izbrati vse mirljubne možnosti, preden lahko mislijo na vojno.

SKUPNA IZJAVA MOSKOVSE KONFERENCE napoveduje vzhodno obrambno organizacijo

V primeru ratifikacije pariških sporazumov bo ustanovljeno skupno poveljstvo vzhodnoevropskih oboroženih sil - Nov poziv na pristaneke na sovjetsko zamisel o evropski varnosti

MOSKVA, 2. — Danes ob 18. uri po krajevem času so v Moskvi podpisali zaključno izjavo držav, ki se udeležujejo moskovske konference. Zadnja je bila pod predsedstvom českoslovaškega ministrskega predsednika Vilema Širokega; na seji so proučili načrt skupne izjave in ga nato odobrili. Izjavo je odobrili tudi veleposlanik LR Kitajske v Moskvi Conventien, ki je prisostvoval konferenci kot opazovalec.

Skupna izjava obsega 17 strani, njeno uradno besedilo pa je bilo kasno zvečer še ni bilo objavljeno. Bistvene točke izjave pa je prikazal novinarjem tiskovnega oddelka sovjetskega zunanjega ministrstva Iljišev.

Izjava predvideva organizacijo oboroženih sil držav podpisnic pod skupnim poveljstvom. Nadalje predvideva potrebne ukrepe za povečanje obrambne moči držav podpisnic za primer ratifikacije pariških sporazumov.

Nadalje vsebuje izjava vsem evropskim narodom, naj skupno proučijo možnosti za ustanovitev sistema kolektivne varnosti v Evropi ter druge akcije, ki bi jih bilo mogoče skupno podvrežati za zagotovitev trdnega in trajnega miru v Evropi.

Slovesnost podpisovanja izjave je bila v Kremlju in isti dvorani, v kateri je leta 1944 general De Gaulle podpisal francosko-sovjetsko pogodbo. Vsa slovesnost je trajala 10 minut, prisostvovali pa so ji vsi člani sovjetske vlade, med njimi Malenkov in Hruščev, maršali Vorosilov, Vasiljevski in Zjukov ter diplomatski predstavniki držav podpisnic. Prvi je podpisal izjavo sovjetski zunanji minister Molotov, nato pa po vrsti načelniki delegacij Poljske, CSR, Vzhodne Nemčije, Madžarske, Romunije, Bolgarije in Albanije.

V nekaterih zahodnih krogih so sklepali, da utegne navzočnost maršala Zjukova pri slovesnosti podpisovanja izjave, da bo Zjukov prevzel poveljstvo skupnega vzhodnoevropskega stana vzhodnoevropskih držav. Za to funkcijo pa so navajali tudi druge kandidate, med njimi maršala Rokossovskaja.

Kot poroča agencija TASS, je ob zaključku današnje konferenci, za največje odbojnost proučevali možnost, da bodo v primeru ratifikacije pariških sporazumov takoj izvedle skupne ukrepe na področju organizacije svojih oboroženih sil in njihovega poveljstva, pa tudi vse ostale ukrepe, ki bodo potrebni za okrepitev njihove obrambne sposobnosti, za jamčenje mirnega gibanja njihovih narodov, zagotovitev nedotakljivosti njihovih meja in za okrepitev obrambe proti morebitnemu napadom.

Kitajski opazovalec veleposlanik Conventien pa je dejal, da kitajska vlada sodi, da skupna izjava pravilno analizira in ocenjuje položaj v Evropi in nakazuje dobro pot za rešitev nemškega vprašanja in za ustanovitev sistema kolektivne varnosti v Evropi. Dejal je, da sta rešitev nemškega vprašanja in ustanovitev sistema kolektivne varnosti v Evropi, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Medtem javljajo iz New Yorka, da so se na zahtevo ameriškega delegata Cabota Lodge sestali predstavniki držav, ki so imele svoje stališče v zvezi s to zadevo. Cabot Lodge je dejal, da je bil sprejet brez posvetovanja s kongresom, in da bi prekinitve diplomatskih odnosov s Sovjetsko zvezo, ki jo predlaga isti senator, bila samo brezplodni in negativni gesta.

Mendes-France proti odlašanjem ratifikacije pariških sporazumov

Danes bo dokončno določen dan začetka debate v skupščini - Začetek debate o vohovski aferi - V Tuniziji se nadaljuje pogajanja s felabi - Arabska liga bo postavila alžirsko zadevo pred OZN?

PARIZ, 2. — Mendes-France je začel danes svoj biko za odobritev pariških sporazumov v francoski skupščini. Kakor je znano, je Mendes-France predlagal, naj se razprava o ratifikaciji začne 14. decembra, toda združeni politični odbor je sklenil predlagati začetek razprave 20. decembra. Jutri bo skupščina o tem dokončno odločala in Mendes-France je izjavil, da bo zunanji ministertvo pripravilo seznam ukrepov, ki bodo potrebni za odobritev sporazumov s Sovjetsko zvezo, preden pride do ratifikacije pariških sporazumov in oborožitve Zahodne Nemčije

USTRELITEV V BAZOVICI

Z dovoljenjem avtorja članka in odgovornega urednika revije UMANA, g. Avrelije Benca, prinašamo v slovenskem prevodu članek, ki ga je omenjena revija objavila v svoji 9-10 številki, ker smatramo, da le s takim pisanjem in s takim gledanjem na odnose med tužnimi Slovenci in Italijani je mogoče prispevati k ustvarjanju tistega sožitja med nami, ki je osnovnega pomena tudi za dobre sosedne odnose med Jugoslavijo in Italijo.

Jugoslovanski časniki so na osnovi raznih govorin in indiskretnosti, prikazali te dogodke na svoj način: štiri letnike naj bi bili privezani na stole s težkimi verigami; jetniki naj bi bili odklonili, da jim zavezoje oči; naj bi bili vzklkali domovini in se v splošnem zadržali junaško, tako da so med prisotnimi vzbudili občudovanje.

Uradna poročila, ki so bila poslana Mussoliniju in ki so se trudila, da bi to verzijo zanikala ter ugotovila nesrečno, so bila zelo značilna: jetnike so drugemu za drugim privezali na stole — ne s težkimi verigami — ampak z vrvicami, ki jih je poveljstvo milice predhodno kupilo... Strije obsojenci (končno, ko so že privezani na stole, so obsojenci in reče preprosti jetniki) so dejansko odklonili, da bi jim zavezali oči, toda to so stoli brez bahatstva... Obsojenci niso vzklkali svoji domovini, le eden med njimi je s komaj slišnim glasom — tako da so ga slišali le nekateri, ki so stali poleg njega — izgovoril sledečo frazo: «Fantje, vzklkimo zivela Jugoslavija», nakar so tudi ostali po tistem odgovorili z zivela.

Edini konzul ki je poveljeval milici in ki je bil tam, zato, da bi ustrelil in ne zato, da bi bil ustreljen, ni imel komaj slišnega glasu; nasprotno, astopil je v sredino kvadrata in zelo glasno prečital popoln tekst smrtnih obsodb. To nam povedo uradne vesti on Ferreritija, ki je prisostvoval prizoru. Iste vesti nam povedo, da so strelci odjeknili točno ob 5. uri 43 minut in da so trupla takoj položili v krste in jih odpeljali na pokopališče. Ob 5. uri 51 minut je bilo strelselo že povsem prazno in bataljon črnih srac, ki se je zadržal čudovito odločno in trdno, se je že vracal.

Tri četrt ure so trajale tragične enine pripravljajne operacije, ob prisotnosti obsojencev; Mussolinijevi milici pa je bilo dovolj 8 minut, da je bila pripravljena — rekli bi — bežati s kraja, kjer so bili vsi pod groznim vtisom prizora, ki v njem sodelovali.

CRNA GORA DOBI SIMFONICNI ORKESTER

Pred kratkim je bil v Titogradu na seji izvršnega sveta sprejet predlog Sveta za prosveto in kulturo Ljudske republike Crne gore, da bi ustanovili simfončni orkester. Ob isti priložnosti je bilo sklenjeno da se podeli podoba jetju «Lovčen-film» dotacija 2 milijonov dinarjev za dokončanje umetniškega filma «Srepan Mali».

Maršal Tito se na beograjskem kolodvoru poslavja od indijskega poslanika g. Radžasvara Dajala

SENZACIONALNI USPEHI DR. SALKI V BORBI PROTI ENEMU NAJVEČJIH SOVRAŽNIKOV ČLOVEŠTVA

SMRTNI UDAREC OTROŠKI PARALIZI

Poleg raka, je otroška paraliza (poliomielitis) eden najstrašnejših sovražnikov človeštva. Potuhnjen in iznemogel prav najboljši dragoceni del človeškega rodu, t. j. mladino. Kaj povzroča to bolezen? Kako se brani pred njo? Z čemu je treba posebno paziti? Razumimo, da se človeški razum trudi okrog tega vprašanja in skuša najti odgovoriti. Vse krivice je to vprašanje prevzelo gosta koprena in navzlic uspehom, ki so se na področju raziskovanja te bolezni dosegli, neznanega ni bilo moč razrešiti. Zdanje časa se skrbenje pripolaga trdo, za namo novo učenje. Zanje se namu skrivamo nekemu majhnemu otroku. Pred kratkim je bil objavljen rezultat, ki so navzlic senzacionalni; med celotnim številom 659.000 cepilnih otrok, je bil ugotovljen samo en primer otroške paralize.

iskovanja potrdila upanje, ki je zbudilo odkritje mladega učenjaka, bo to predstavljalo nedvomno največji uspeh na medicinskem področju v zadnjem času. Splošno mnenje je, da bi iznajditelj utegnil biti nagradjen z Nobelovo nagrado.

Bili sta prevzprav dve odkritji, ki sta dr. Salku omogočili, da je prišel do svojega seruma. Prvo je bilo odkritje povzročitelja bolezni, virusa. To se je doseglo s pomočjo elektronskega mikroskopa. Drugo je bilo odkritje, da je moč ta virus vpreči, ali celo povsem uničiti, potem je človeštvo rešeno tega strašnega sovražnika.

Bilo je cepilnih 659.000 otrok. Pred kratkim so bili objavljeni rezultati, ki so navzlic senzacionalni; med celotnim številom 659.000 cepilnih otrok, je bil ugotovljen samo en primer otroške paralize.

Sveda gre samo za prvi poskus, in treba bo še precej napornega ugotovila učinkovitost določenega seruma. Dr. Salkovega seruma. Dr. Enders a, ki je odkril substanco, ki ni sub-

stanca človeškega telesa, ampak levice neke vrste indijske opice, in v kateri se virus otroške paralize zelo ugodno razvija.

Med Utar Pradeshom v severni Indiji in ZDA, je bil vzpostavljen značilni most, s pomočjo katerega dostavljajo v Ameriko opice, v zoološkem narečju imenovane rhesus macaca, ki jih znanstveniki potrebujejo za vzgajanje virusa otroške paralize. Stvelilo dragocenih živali, ki jih z letali pripeljejo v Oklati, v Južni Karolini, nato dostavljajo petim velikim farmaceutskim laboratorijem, je vselej nižje od povprečnega.

V znanstvenih kabinetih, se opicam najprej da eter, zaradi anestezije. Zatem jim kirurg v nekaj minutah izreže levice. Ko je to opravljeno, se žival ubije tako, da se dozo etra še poveča. Izrežane levice se potem razrežejo na drobne koščke, spravijo v steklenice, kjer se zmešajo z nekakšno tekočino rožnate barve.

To je preprato za kulturo virusa, ki se bo v njej zelo razmnožilo. Iz virusov se po-

tem izdela serum, ki ustvarja, ko je vbrisan v človeško telo, protitelesa, sposobna da obranijo telo pred napadi virusa otroške paralize.

Otroška paraliza je nalezljiva bolezen, stara kot človek sam. Prvič se jo zabeležili sele leta 1794. Tri leta kasneje je izbruhnila na Švedskem prva doselej znana epidemija te bolezni, vendar je znanost prišla do ugotovitve, da se ta bolezen širi — kušen paradoks! — hkrati z izboljšanjem življenjskih pogojev, v katerih človeštvo živi. Civilizacija je namreč, zraven velikih prednosti in koristnih novosti, prinesla tudi to, da je človek v boljših življenjskih pogojih manj izpostavljen virusom otroške paralize, s čimer pa se je preprečilo, da bi se organizem sam branil pred to boleznijo.

Dejstvo je torej, kar tudi sledi iz gornje ugotovitve, da je otroška paraliza bolezen našega časa. Toda serum dr. Salka, v kolikor se bo njegova učinkovitost potrdila, bo končno rešil človeštvo tega strašnega in zavratnega sovražnika.

povabilo vsaj za glavne vloge soliste iz slovenskih držav — konkretno morda iz Jugoslavije, kar bi na eni strani doseglo kvaliteto izvedbe, a na drugi strani pripomoglo k globlji kulturni stikov med dvema narodoma.

Glavne pevke vloge so bile dovolj dobro zasledene. Glasovno je najmočnejše izstopila sopranistka Renata Scotti v vlogi Lize. Topel, v vseh legah lepo izražen glas zna pevka smiselno oblikovati ter prilagoditi izrazu. Čajkovskega. Njena velika arija iz predzadnje slike je bila podana tudi resnično doživeto in prepričljivo. Igralsko močnejša se je predstavila Augusta Oltrebrala v vlogi kontese, kar je prišlo do izraza izstopi v 2. sliki II. dejanja. Zmed predvsem omenimo še vlogi Pavline dobro odzvela z znano arijo in drugi sliki Hermana je podal Antonio Annaloro spetka nekoliko suhotno in odmaknjeno, a proti koncu zares doživeto ter tudi pevsko prepričljivo. Vsekaror predstavila v vlogi, v kateri mora solist neprestano nihati med strastjo in obupom dovolj trd oreh.

Med ostalimi solisti sta izstopila še Silvio Maionica kot graf Tomski in Lino Puglisi v vlogi kneza Jelegolega ter v pastirski igri Aurora Dean.

Režija Carla Piccinata je pokazala v splošnem dovolj iznajdnosti in globljinosti, a mestoma tudi nekatere manjše nedostatke.

Solidno sta bila vvežbana zbor in baletni Intermezzo.

Člani pariškega kluba 100-kilskih oseb so izvolili svojo glavo. Za leto 1954 je bila izvoljena Marija Lirgent, s 130 kg

V PRECEPU MED SOVJETSKO ZVEZO, KITAJSKO IN ZDA JAPONSKA TEŽI IZ IZOLACIJE

Ni dolgo, ko sta Rusija in Kitajska podali skupno izjavo glede Japonske. To je bila prva takšna skupna izjava omenjenih dveh držav, kar pomeni, da sta ti dve državi ne le pripravljene sprejeti svoje dosedanje odnose do Japonske, ampak da nameravata v tem smislu tudi podvesti ustrezne korake.

Znano je, da je japonska zunanja politika doslej težila v prvi vrsti za tem, da vskladi svoje akcije s cilji in interesi ameriške zunanje politike, ker je pač tako naravala njena situacija prvič v zgodovini po ameriških četah okupirane države, čemur se seveda ni čuditi. Toda vsa njena povojna po-

litika jo je končno privedla do izolacije v mednarodnih odnosih, še prav posebno, kar zadeva sodelovanja in odločanja pri velikih azijskih vprašanjih, na katerih je zainteresirana tako gospodarsko kot politično. Tako je n. pr. do sklepov na konferencah o Koreji, Indokitajski, kakor tudi na manjših konferencah, prišlo brez sodelovanja Japonske, ki je še do druge svetovne vojne bila eden glavnih, odnosno prvi politični činitelji na Daljnem vzhodu, prva vojaška in materialna sila, s katero so morale računati tako velike sile kot azijski narodi, ki so se pretežno nahajali v sestavi raznih kolonialnih imperijev. Kitajska, s svojo notranjo problematiko in držav-

CLAIRE CHENNAULT IN NJEGOVA «AMERICAN VOLUNTER GROUP»

250 fantov od 22 do 28 let starosti, med njimi v glavnem pustolovce, je Chennault izbral, jim dal 600 dolarjev na mesec in 500 dolarjev za vsako sestreljeno japonsko letalo: tako so postali «junaki», polni denarja in Čangkajskih odlikovanj

«LETEČI TIGRI»

V času, ko so se v Indokitajski vodile borbe za Dien Bien Fu, se je v časopisu pojavilo ime nekega gospoda Claire L. Chennaulta, katerega poklic je bil zelo nenavaden. Če je komu do tega, da bi se nabavil zrčno letalilo, transportna letala, bombnike ali lovec, ni treba nič drugega kot da se obrne nanj. Njegov naslov je enostaven: «Civil Air Transport». Formoza, ko so potrebovali transportna letala za oskrbovanje obleganega Dien Bien Fuja. Ker ta čas g. Chennault služajno ni imel nobenih obveznosti do Čangkajske, je Frapcozom rad prišel na pomoč. Zasluzil je sijajno, in ko so se po opravljeni nalogi njegove eskadrilje ponovno znašle na Formozo, je dal ameriški tisk in «Newsweek» intervju, v katerem je med drugim izjavil, da se francosko letalstvo v Indokitajski

še zdalec ne more meriti z njegovimi letelčnimi tigri. «Kdo so letelčni tigri?» — Tako so imenovali fantje, ki jih je Chennault zbral pred trinajstimi leti in se z njimi proslavil. Med 1941. in 1942. letom se je mnogo govorilo o njih. Od tedaj jih je mnogo popadalo, precej jih je tudi ostarelo, vendar so danes že o starosti in nimajo več potrebne elastičnosti. Nekeč pa so dopisniki vseh večjih ameriških časopisov drveli v Čangkajsko Kitajsko, da bi jih videli in o njih pisali.

«Letelčni tigri» so bili v pravem pomenu esofidati, t. j. vojski za denar. Njihova služajna oznaka je bila AVG, ali «American Volunteer Group», kmalu pa se jih je oprjelo svoje eskadrilje ponovno znašle na Formozo, je dal ameriški tisk in «Newsweek» intervju, v katerem je med drugim izjavil, da se francosko letalstvo v Indokitajski

ga psa. Rečeno, storjeno! V kratkem so se njihova letala spremenila v prave pošasti, ko jim je spretna roka bivšega Walt Disneyevega nameščena na kljuno naslikala strašno zobato žrelo morskega psa. Zraven tega je bil na trupu letala upodobljen še tiger v skoku, zaradi česar se jih je tudi oprjelo ime «letelčni tigri».

Ko so naposled ZDA, po napadu na Pearl Harbour, stopile z Japonsko v vojno, so tudi letelčni tigri postali bolj aktivni. Ena najpomembnejših bitk, ki so se v njej letelčni tigri posebno izkazali, je bila tista, ko so 20. decembra napadli skupino japonskih bombnikov, letelčnih nam Rangoonem v Burmi, in jih sestrelili. Odtlej so se spopadi vršili vse pogostejše. Japonci so silili proti Burmi, od koder je vodila preskrbovalna pot za Kitajsko, pa so vselej naleteli na letelčne tigre in se morali z njimi spopadati. Ameriški časopisje jih je drvigalo v nebo, posebno tiste, ki so se posebno odlikovali. Povečini so bili to izrazito surovi tipi, ki so se na tleh opijali do nezavesti, ugonabljali velikanske količine whiskyja, unganjali vsakovrstne nasilnosti, v zraku pa so tvegali življenje, da bi čimpreje obogatili.

tem se je skupno z njim ukamnil na Formozo.

Postavila se vprašanje: od kje ogromni kapital, s katerim se je lahko lotil tega nenavadnega posla. Brez dvoma stoji za njim še neki drugi, on sam pa je vse stvari posodil samo svoje ime.

Danes še vedno razpolaga z najmanj sto letali, lovci, bombniki, velikimi štirimotornimi transportnimi letali itd. Chennault je bil posebno aktiven v času korejske vojne, kjer je bila njegova kompanija angažirana pri transportu vojaških enot, materiala in ranjenec. Pri tem je zaslužil ogromne vsote.

Njegova baza je v Tajpehu na Formosi, kjer si je na neki ladji uredil uradne prostore in nekaj elegantnih salonorov za every important persons (zelo važne osebnosti), med katere spada tudi stari Čangkajski, ki smatra Chennaulta za svojega intimnega prijatelja.

Starega Chennaulta pa v poslih vse bolj zamenjuje njegov sin Joe Chennault, tudi on letalec, ki se je tudi boril v vrstah stitvoval. Kitajska je torej za starega Chennaulta izreden sposel, kakor je tudi bila za marioškiga, s to razliko, da je to estari gusar vedno odkrito priznal in imenoval s pravim imenom, vtem ko so to drugi prikriivali in to delali za hrbtom koga tretjega.

Dalje izjavljata SZ in Ki-

OPERNA SEZONA V GLEDALIŠČU „VERDI“

Čajkovski: Pikova dama

Kakor je Čajkovski dobro znan vsem ljubiteljem glasbe, bodisi kot avtor matih, prisrčnih klavirskih skladb bodisi kot simfonik, tako je — vsaj v Italiji — malo znan kot operni skladatelj. Ker je repertoarna politika italijanskih opernih gledališč izredno spozvala, je Čajkovski v Italiji v tuje literature razmeroma malo, je razumljivo, da so bili Rusi zastopani predvsem s svojim najmočnejšim operistom, Modestom Musorgskim kot značilnim predstavnikom tiste grupe, ki je povzročila tudi v zapadnoevropski glasbeni ustvarjalnosti močan preokret. Čajkovskega slovese zapadnjakstva in kozmopolitizma ni favoriziral uprizoritve njegovih del. Pa čeprav ne odrekamo Musorgskemu prvenstvo v zastopanju ruske opere, skora ne moremo najti opravičila, da je prvo Čajkovskega operno delo šela po 64 letih svojega nastanka doživelo svojo krasno uprizoritev na deskah tržaškega gledališča. A če se držimo italijanske rečenice emegio tarai che mai, pozdravljamo to zakasnelo uprizoritev «Pikove dame» in sodeč po aplavzu ji je toplo pozdravilo tudi tržaško občinstvo.

Pikova dama, Evgenij Onjegin in še nekatera manj pomembna operna dela kakor n. pr. Macepa in Jolanda pa morda v največji meri odključuje tiste značilnosti Čajkovskega ustvarjalnosti, ki jih tako radi omalovažujejo nekatere ortodoksni glasbeni pisci. To je predvsem silno močan čustvena nota, ki nina med najnežnejšo tirkico in

naitemnejšim pesimizmom z vsemi vmesnimi odeniki razneznega, mestoma tudi bolnega čustvovanja. Pa vendar je ta lirika drugačnaka kakor Massenetova, prepričljivejša je — morda zato, ker je odraz mehke slovenske duše. In ravno slednje je poleg Borisa in Hovanščine prineslo na Zapad nekaj novega. Izvirna, prepričljiva melodika, bogata — včasih celo prenasiena — orkestralna partitura, ki se smiselno potujeje in bistveno doprinese k celotnemu dramskemu poteku ter zanimiv libretu, ki omogoča ustvariti vrsto zanimivih efektnih scen — upravičeno visoko cenitev tako Pikove dame kakor Evgenija Onjagina.

Izvedba torkove Pikove dame je bila na dostojni višini. Dirigent Francesco Molinari Pradelli je uložil v skrbno pripravo mnogo truda ter lepo povezal med seboj orkester, soliste in zbor. Temeljitejši poznavalec ruske operne literature — morda Jonel Perlea, ki je pred leti predstavil izvrstno «Hovanščino» — bi morda še bolj poudaril značilnosti Čajkovskega ustvarjalnosti, vendar moramo sodeč, da je bila v danih pogojih predstava dobra. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da delo v celoti in v detajlih še močno izgubi iz izvedbo v tujem jeziku ter da so italijanski operni pevci — če izrazimo redke izjeme — partiture slovenskih oper precej tuje ter zato marsikateri detajli in finese ne pridejo do pravega izraza. Vodstvo tržaškega gledališča bi si moglo v takem primeru pomagati na ta način, da bi

VREME Vremenska napoved za danes: Oblačno in megleno vreme z manjšimi padavinami, ki bodo postopno prenehale. Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 13,7 stopinj; najnižja pa 11,9 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Neugoden vojni red autobusa za pokopališče

Po navadi obiskujejo svojci in prijatelji grobove svojih dragih ob nedeljah tako polni kot pozimi. V slabem vremenu se poslužujejo mestnih avtobusov, ki vozijo na mirno pokopališče. Toda posebno popoldanski urnik je zelo slab urejen in povzroča neprijetne obiskovalcem grobov. Avtobus odpelje s Travnika ob 14. uri, vozi okoli 20 minut, vrača pa se že ob 14.40. Vsekakor je 20 minut premalo za ureditev grobov če se upoštevata, da je večina grobov daleč od pokopališča, nega vohoda. Zato bi bilo umestno, da antipodjetje Ribič spremeni vojni red vsaj v toliko, da določi odhod autobusa izpred pokopališča ob 15. uri. S tem bi podjetje omogočilo obiskovalcem pokopališča, da se dostojno poklonijo svojim dragim.

ČEMU SO ZOPET PRIVLEKLI NA DAN MANEVER Z BENEŠKO ČETO?

Nesramne spletke reakcionarnih krogov da bi sramotili in žalili partizansko borbo

Tako ravnanje ni le naperjeno proti pomirli, marveč je tudi v nasprotju z obveznostjo vlade, da ne bo preganjala oseb, ki so se borile na državnem ozemlju proti fašizmu na strani zaveznikov

Kakor poročala včerajšnji «Giornali di Trieste» iz Vidma, so zopet privlekli na dan predvideno razpravo proti pripadnikom Beneške čete. Naši čitatelji se verjetno še prav gotovo spominjajo, da so videmske oblasti svoj čas zaslišale veliko število prebivalcev Beneške Slovenije ter da so na podlagi teh zaslišanj skušali naprtili pripadnikom tega partizanskega odreda stvari, kot na primer izdajstvo, umore, ropanje itn. S takimi podlimi in izmišljenimi dejstvi so pred leti

Predavanje o AVNOJ v Ljudski čitalnici v Gorici

V sredo zvečer je bilo v Ljudski čitalnici ob izredno veliki udeležbi ljudi iz mesta ter vasi predavanje v okviru debatnega krožka pri izvršnem odboru SFS. Otvoritvene besede je imel tov. Miladin Černe, ki je prikazal potrebo po takih predavanjih, ker se bo z njimi naše članstvo seznanjalo s številnimi mednarodnimi kakor tudi domačimi vprašanji.

Kot prvo tako predavanje, ki je sledilo otvoritvenim besedam, je bilo o pomenu proslave AVNOJ, prve jugoslovanske vlade pred 11 leti. Govornik je prikazal odvisnost predprilike Jugoslavije od inozemskega kapitala in v zvezi s tem tudi njeno politično odvisnost, ki pa se je prenehala po prevzemu oblasti po ljudskih množicah, ki so enkrat za vselej preprečile, da bi zunanji imperialisti in kapitalisti odvažali jugoslovansko bogastvo in izkoriščali prebivalstvo. Prikazal je tudi novi notranji ustroj in s tem v zvezi socialistično demokracijo, ki je skupaj z delavskimi sveti in zbori proizvajalce važen prispevek Jugoslavije k mednarodnemu socializmu in njegovemu napredku ter izpopolnjevanju.

RAZPRAVA PRED VIDEMSKIM PRIZIVNIM SODIŠČEM

Pod krinko ljubezni je prebrisan južnjak okradel svoje zaročenke

Na poti na jug sta se ustavila v Vidmu, kjer je izvoljenko dokončno razočaral

Goriški sodnik je pred časom v odsotnosti obsodil 32-letnega Francesca Ferraro iz Barja, ker je ogoljufal in okradel 20-letno Goričanko Elodo Peršolja, na eno leto zapora in 25.000 lir kazni.

Seja občinskega upravnega odbora

V sredo zvečer je bila seja občinskega upravnega odbora, ki ji je v odsotnosti župana predsedoval podžupan dr. P. Portier. V glavnem so na seji razpravljali o zadevah upravnega značaja, ki so se nanale na osebe in oskrbo. Po izbrnem dnevnem redu so začeli proučevati vprašanje mestnih avtobusov nastalep na sklepu občinskega sveta. Upravni odbor je nato zavzel stališče glede nadaljnjega ravnanja v omenjeni zadevi in se zedinil glede bodočih ukrepov.

Kaj ni mogoče in kaj je mogoče

Medtem ko se tržaško kominformistično vodstvo skuša polagoma prilagoditi novemu položaju, ki je nastal po približevanju Sovjetske zveze k Jugoslaviji in po spremembi sovjetske politične linije do jugoslovanske politike popolne neodvisnosti, si goriški kominformistični voditelji še vedno niso opomogli po tem znanje nadvse neprilicnovanem dejstvu. Prve dni, posebno po izjavi Višinskega pred OZN, da je rešitev tržaškega vprašanja prispevek k miru, so

ROJSTVA, SMRTI IN POKOJE

V goriški mestni občini je bilo od 21. do 27. novembra 13 rojstev, 13 primerov smrti, 5 odklicev in 3 poroke. Rojstva: Lidia Peteani, Walter Haberkorn, Maria Jerkic, Carlo Spangher, Maurizio Nardin, Maurizio Culot, Petrija Miatello, Flavio Alt, Maria Delpin, Patrizio Bellini, Emilia Tripani, Orianna Orion, Drigo.

Smrti: 85-letni upokojenec Giuseppe Zanutel, 34-letna gospodinja Adela Lazzaro por. D'Agostini, 73-letni učitelj prof. Giovanni Battista Fornasari, 90-letna gospodinja Maria Ragusa vd. Bressan, 65-letni občinski uradnik dr. Giorgio Stecherini, 61-letna vezilja Ana Vivodani, 51-letni zidar Luigi Salateo, 63-letni upokojenec Riccardo Drossi, 34-letni zastopnik Emilio Cravos, 52-letna gospodinja Ermenegilda Sveerici por. Per, 65-letna gospodinja Carla Vecchietti, 77-letni kovac Anton Giovanelli.

Kino na Opčinah

predvoja DANES 3. t. m. z začetkom ob 18. uri film: RAY MIDDLETON EILEEN CHRISTY BILL SHIRLEY MURIEL LAWRENCE

Miklavževanje v Štandrežu

Prosvetno društvo «Oton Zupančič» priredi v soboto 4. decembra ob 18.30 uri v društveni dvorani miklavževanje z igrico. Otroci in stariši so toplo vabljeni.

Delovanje pevskega zbora Poljane - Dol

Drevi bo pevska vaja moškega zbora Dol-Poljane na Poljanah. To bo le zacasno, ker so nekateri pevci iz Dola odšli k vojakom, dosti pevcev pa je iz Poljan in Doberdoba, kjer sicer ni pevskega zbora, vendar se pevci udeležujejo vaj v Dolu. Pevski zbor pod vodstvom tov. Pavline Komel dobro napreduje in ima redne vaje, zato vabi, da se mu pridružio že nove moči posebno iz Doberdoba, kjer je več pevcev, ki bi radi peli v zboru, pa jim je bila doslej pot v Dol predočila. Z vajami na Poljanah se jim nudi možnost, da se priključio zboru, ki je s svojimi dosedanjimi

Pro Romans-Isoncina 0:0

Isoncina je v nedeljo gostovala v Romansu, a zaradi trdnega odpora domačinov se je morala zadovoljiti z neodločnim izidom. Obe ekipi sestavljajo namreč precej dobri igralci in jasno je, da so se oboji trudili, čeprav brez uspeha. Sicer so napadaleci obeh ekip storili precej napak, posebno oni od Isoncine. Isoncina je sedaj na tretjem mestu v lestvici. Prihodnje nedelje bo igrala doma proti mestu iz Cedada, ki je sedaj na prvem mestu.

Manzano-Juventina 2:1

Juventina iz Štandreža je morala prvič v tem prvenstvu kloniti pred nasprotnikom. Do sedaj je namreč v eni tekmi zmagala, tri izenačila in je zadnje izgubila. Sicer je bila ekipa iz Manzana premočna. Juventina je sedaj na petem mestu v lestvici. Prihodnje nedelje igra v Sovodnjah.

RESILNI AVTO

Oba moža, ki sta se mi približevala, sta držala roke v žepu plašča. Nedvomno sta imela pripravljene revolverje. Ko pa sta videla, da sem tudi jaz sešel z roko pod plašč, nista nadaljevala z akcijo. Pojavilo se je vprašanje, kdo bo napravil prvo potezo. Kolikor bi bilo mogoče, sem se hotel izogniti streljanju, oni pa so bili odločni, da me odpeljejo. Če bi prišlo do streljanja, sem si že lahko predstavljal, kako klukarji na

NEVAREN POLOZAJ NA CESTI

Zavozili smo na lhovnato cesto. Kavalirji so nam še naprej zvesto sledili. Nas avto je dvigal tak prah, da nas je dušil in zaslepljeval. Vsi drugi avtomobili so ostali daleč za nami, toda kavalirji, ki so bili vajeni ceste, so nam bili vedno za petami. Vozili smo približno po 140 km na uro.

«Pesem Missisipija»

«Morda bi hoteli samo ugotoviti, ali bom ostal, pa me kasneje počakati v zasedi», sem pripomnil. «V tem primeru jim ne bo dobro predla», je dejal Starnes. «Poglejme! Jaz sem znani pravk Georgije za obračunavanje z vsemi sovražniki sindikatov!»

Opozorjamo vas na sledeče oddaje: Trst II.: 21.00: Tržaški kulturni razgledi, 21.15: Koncert tenorista Renata Kodermaca. — Trst I.: 11.45: Komorna glasba. — Slovenija: 16.10: Utrinki iz literature - France Prešeren: Nemške pesmi (prevod Janka Modra).

Tudi letos Andrejev sejem v znamenju «Luna parka»

Niti sence sejmov, kakršnih so bili vajeni videti Goričani, ko je bila Gorica povezana z zaledjem

Včeraj bi moral biti prvi dan Andrejevega sejma, ki je vsako leto dosegel svoj višek prav na četrtek, nedeljo in ponedeljek za dnem svojega patrona. Toda deževno vreme, slabi časi in osamljenost Gorice so povzročili, da bi ta dan šel mimo nas neopazno, če bi ne bilo po mestu številnih kramarjev, ki so kljub deževju pripravljali stojnice, na katerih bodo za nekaj dni razkazovali svoje blago in vabili obiskovalce semjnega nakupu. Tudi vrtiljakov in podobnih zabavišč je v mestu že nič koliko; letos je bilo sicer vprašanje prostora sporno, vendar je občina zavrnje določila Trg sv. Antona, zatem prazen prostor na Travniku in v Ulici Roma, pa še Telovadna trg. Veliko številno zabavišč je sicer razveselilo otroke, starejši pa gre do mimo njih, spominjajoč se tistih Andrejevih semnjev, ki je bilo mesto tako natačeno ljudji, da skozi Raštel skoraj ni bilo mogoče priti. Trgovine so bile odprte vse dan, gostilne pa so pripravile jedi za ehribovce, Kraševce, Brice in Vipavce že prejšnji dan in so v ponedeljek samo delile vse dobrote številnim gostom ki so napolnili gostilniške prostore.

Požor v tovarni likerjev bi bil lahko usodnejši

V sredo zvečer po 20. uri bi lahko v Ul. Cipriani v Gorici, kjer ima svoje prostore podjetje za izdelavo likerjev «Rigonata», prišlo do velikega požara, če ne bi goriški gasilci takoj prišli na pomoč in preprečili njegovo razširitev. Do požara je prišlo v trenutku, ko je skupina delavcev vlivala v električno peč veliko količino alkohola, ki se je vžgal zaradi nekaj isker električnega toka ob peči. Delavci so s pripravami, ki so jih imeli na razpolago, takoj začeli gasiti in zatem skupaj z gasilci preprečili, da bi plamen dosegel steklenice, ki so stale v bližnji peči in v katerih je bilo 8000 litrov alkohola. Škoda ni velika.

DEZURNA LEKARNA:

Danes posluje vse dan in ponoči lekarna Urbani-Albanese, Ul. Rossini 1 - tel. 24-43.

KINO

CORSO. 16.30: «Krasni pleni», barvni film, panoramsko platno, M. Monroe in R. Mitchum. VERDI. 17: «Končno svoboda», N. Gray. CENTRALE. 17: «Tereza», Pierangeli in J. Erikson. VITTORIA. 17: «Samorilsko poslanstvo», barvni film, T. Curtis. MODERNO. 17: «Jekleni živec», A. Sheridan in J. Lund.

LONGER
Sestavljena iz najboljših materialov
Izdelana po najnovejših tehniških odkritjih
Izbirana eleganca modelov
Cene ugodne
Popolno jamstvo na 5 let
Zahtevajte jo pri svojem urarju!

Bil sem s Ku Klux Klanom

S. KENNEDY

«Morda bi hoteli samo ugotoviti, ali bom ostal, pa me kasneje počakati v zasedi», sem pripomnil. «V tem primeru jim ne bo dobro predla», je dejal Starnes. «Poglejme! Jaz sem znani pravk Georgije za obračunavanje z vsemi sovražniki sindikatov!»

PRIPRAVE ZA KLANOVSKO ZBOROVANJE

«Zdi se, da je hst, za katerega pišete, vneprej opozoril bralece na vaše članke. Nekdo je iz New Yorka telefoniral na klanovski sedež v Atlanti. Tako so zvedeli za vas, prihod vam zato pripravili tudi sprejem», je rekel Starnes. «Toda, je mož, ki ga imenujete Bob, telefoniral vaši ženi v New York, da jo je poklicala mene», je nadaljeval Starnes. «Z njo se nisem dolgo razgovarjal, ker ni bilo za to dovolj časa.»

«Nikoli nisem bil tako srečen, kot sem ga ugledal, kot takrat, ko sem na letališču zagledal vas», sem rekel.

«Da, tudi Bob je rekel, da pojde na klanovski sestanek, da vam bo pomagal, če bo treba.»

«Sjajno, toda kako se Klan pripravlja?»

«Mesto je natrpano s klanovci, v njem smo videli avtomobile iz vseh južnih držav, v mestu so celo avtomobili izven teh držav.»

«Če mi člani sindikatov res želijo pomagati, bi jih prosil, da bi zapisali številke vseh avtomobilov, ki se bodo nočjo zbrali pred Klanovim avditorijem», sem rekel. «Kako bomo vedeli, da so to Klanovi avtomobili?» je vprašal Harding.